

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a főtítkáráltal képviselt I. rendű, II. rendű és III. rendű felpereseknek a dr. Galbavy Magdolna ügyvéd (7633 Pécs, Hajnóczy u. 5/b.) által képviselt alperes ellen megbízási díj iránt a Pécsi Munkaügyi Bíróságnál 2.M.59/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.21.132/2010/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.21.132/2010/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Pécsi Munkaügyi Bíróság 2.M.59/2010/10. számú ítéletét megváltoztatja és a felperesek teljes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az alperesnek egyenként 20.000 (Húszezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az első- másodfokú és a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

Az irányadó tényállás szerint a felperesek hivatásos szolgálati viszonyban a P.-i Rendőrkapitányság ... Rendőrőrs ... Alosztályán járőrvezető, illetve járőr beosztásban teljesítettek szolgálatot.

A Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapaterős Szolgálati Szabályzata kiadásáról szóló 11/1998.(IV.23.) ORFK utasítás (Csapatszolgálati Szabályzat) 2. pontja alapján az alperes csapatszolgálati feladatok végrehajtására hozta létre Baranya megyében a csapatszolgálati századot. E századba beosztott állomány a feladatait a rendőrség szervezési állománytáblázatában nem rendszeresített alegységekben végezte, tagjai e tevékenység folytatására - akár szolgálati idő alatt, akár szolgálaton kívül - bármikor behívhatóak voltak, a csapaterő alkalmazása során a Készenléti Rendőrség bevetési egységeivel azonos védőeszközökkel,

azonos tevékenységet láttak el.

A felperesek a század tevékenységében 2006. szeptembertől kezdődően vettek részt, és évenként egy-két alkalommal elméleti, taktikai-alaki, taktikai-gyakorló és lökiképzési továbbképzést kaptak. A felperesek egy-egy évben 2-3 hónapban néhány napot teljesítettek csapaterős szolgálatot, illetve 1-2 nap időtartamban az alperesnél készségben várakoztak.

A felperesek szolgálati panaszának a Rendőr-főkapitányság határozataival történt elutasítását követően előterjesztett - módosított - keresetükben megbízási díj és kamatai megfizetésére kérték az alperest kötelezni.

A Pécsi Munkaügyi Bíróság a 2.M.59/2010/10. számú ítéletében a felperesek keresetét a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 50. § (1) és (4) bekezdése alapján az illetményalap 50%-ának megfelelő díjazás tekintetében találta megalapozottnak, és megbízási díj, valamint késedelmi kamatában marasztalta az alperest.

Álláspontja szerint a csapatszolgálat körébe tartozó, önálló kiképzést igénylő, speciális feladatok nem tartoztak a járőr, illetve járőrvezető beosztásban szolgálatot teljesítő felperesek beosztásának feladatai közé. Nem tulajdonított ügydöntő jelentőséget az alperes azon védekezésének, miszerint a felperesek munkaköri leírásában utalás történt a csapaterő szolgálat ellátására, illetve hogy a szolgálatteljesítési időn túli foglalkoztatás után a felperesek egyébként díjazásban részesültek.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Baranya Megyei Bíróság a 1.Mf.21.132/2010/5. számú ítéletével helybenhagyta a munkaügyi bíróság ítéletét. Az indoklás szerint a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 1. és 2. §-ai alapján a felpereseknek a közrend és a közbiztonság védelme alapvető kötelezettsége ugyan, ebből azonban nem következik, hogy a csapaterő-szolgálat - annak speciális kiképzésére is tekintettel - a járőr, illetve járőrvezető beosztásukhoz tartozó munkaköri feladata lenne.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a munkaügyi bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését és a felperesek keresetének elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a szolgálati viszonyban állók általános feladatait az Rtv., valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatról szóló 3/1995.(III.1.) BM rendelet határozza meg, illetve a helyébe lépő 62/2007.(XII.23.) IRM rendelet általános szabályai a szolgálatteljesítés során - beosztástól függetlenül - minden

hivatásos állományú rendőrre kiterjednek.

A csapaterő alkalmazása törvényen alapuló kényszerítő eszköz, melynek alkalmazásáért külön díjazás nem jár. A felperesek nem hajtottak végre kényszerintézkedéssel járó feladatot minden egyes igazolt napon, mert voltak olyan esetek, amikor csak készenlétben várakoztak. Az oktatásokon való részvétel pedig a Hszt. 68.§-a és a Szolgálati Szabályzat 113.§-a szerint valamennyi rendőr számára kötelező.

A felperesek a feladatkörükbe tartozó tevékenységet végeztek, munkaköri leírásukban ugyanis szerepel a közrend, közbiztonság fenntartása és védelme, a munkája során alkalmazandó kényszerintézkedések - részletes jogszabályi rendelkezés folytán - itt nem kerültek felsorolásra. Mivel a felperesek a csapaterő alkalmazása során a munkaidejükön kívül láttak el a feladatkörükbe tartozó szolgálati feladatot, és erre tekintettel túlóra vagy készenlét címén díjazásban részesültek, a Hszt. 50. § (1) bekezdés harmadik fordulata nem alkalmazható.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint alapos.

Az Rtv. 1. § (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaság Rendőrségének feladata a közbiztonság és a belső rend védelme. A 11.§ (1) bekezdése szerint pedig a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előljárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a belső rendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni. A felperesek vállalták, hogy amikor az együttes rendőri erő fellépése szükséges, abban a kötelék szervezett tagjaként részt vesznek, biztosítva a csapaterő, mint rendőrségi kényszerítő eszköz alkalmazásának lehetőségét.

A csapaterő alkalmazása az Rtv. 58. §-a, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995.(III.1.) BM rendelet 67. §-a, illetve a 2008. január 1-től hatályos 62/2007.(XII.23.) IRM rendelet 73. §-a szerint nem az általános rendőri feladattól eltérő szolgálati feladat, hanem annak teljesítése során meghatározott esetben alkalmazható kényszerítő eszköz (ugyanúgy, mint például a testi kényszer, a bilincs, a szolgálati kutya alkalmazása, útzár, a lőfegyver használat, a tömegoszlatás stb.). Csapaterő alkalmazása esetén a rendőrség a személyi állomány összevonása és kötelékbe szervezése, ennek egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezése, továbbá sajátos taktikai szabályok alkalmazása útján biztosítja a feladat végrehajtását. Az Rtv. 58. §-ához fűzött miniszteri

indokolás szerint „a tömeggel, csoporttal szemben az egyéni fellépés hatástalan, sőt kisebb rendőri erő is tehetetlen lehet, ezért, ha a közbiztonság védelme másként nem biztosítható, a rendőrség csapaterőben lép fel. Bizonyos rendőri feladatok teljesítése csapaterő alkalmazása nélkül nem képzelhető el, így különösen a nagy területen történő helyszínbiztosítás, eltévedt gyermek felkutatása, rendezvénybiztosítás stb. A csapaterőben történő fellépés sajátos vonása, hogy a rendőr nem egyéni elhatározás, hanem a parancsnoki utasítás szerint jár el, amely meghatározza az intézkedés típusát és az alkalmazható kényszerítő eszközök körét”.

A csapaterő alkalmazásának lényege tehát, hogy a rendőri állomány együttesen lép fel. Ennek sajátos szolgálati formájaként kerültek létrehozásra a csapatszolgálati századok. A csapatszolgálati feladat azoknak a rendőrség hatáskörébe tartozó bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatoknak vagy egyes eljárási cselekményeknek az összefoglaló megnevezése, amelyek a személyi állomány összevonását, kötelékbe szervezését, egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezését és sajátos eljárások alkalmazását teszi szükségessé (Csapatszolgálati Szabályzat 2. pont).

Az előbbiekre figyelemmel kellett a felperesek keresete folytán az eljárt bíróságoknak abban a kérdésben állást foglalniuk, hogy a felperesek csapatszolgálati század tagjaként teljesített esetenkénti szolgálata megalapozza-e a megbízási díj iránti igényüket.

A század tagjaként a felperesek azt vállalták, hogy amikor szükséges az együttes rendőri erő fellépése, abban a kötelék szervezett tagjaként részt vesznek, biztosítva a csapaterő, mint rendőrségi kényszerítő eszköz alkalmazásának lehetőségét. Következésképp a kényszerítő eszköz alkalmazása nem minősül beosztástól eltérő feladatnak. A Rendőrség Szolgálati Szabályzata szerint a rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után az arányosság elveinek figyelembevételével joga van kényszerítő eszközök alkalmazására (BM rendelet 51. § (1) bekezdés, IRM rendelet 57. § (1) bekezdés). Minthogy e kényszerítő eszköz, sajátos rendőrségi fellépési forma alkalmazásának szükségessége csak eseti jelleggel, alkalmanként merült fel, és jórészt meghatározott, előre ismert, ezáltal tervezhető rendezvényekhez, tömegjelenléthez kapcsolódóan, minden alapot nélkülöző a folyamatos készenléti állapotra, rendelkezésre állásra vonatkozó felperesi érvelés különös tekintettel arra, hogy a felperesek, mint a járőrszolgálatért illetve annak megszervezésért felelősként teljesítettek szolgálatot. A járőrszolgálat ellátása során is - többek között - bűnügyi, közrendvédelmi feladatokat kell

ellátni, eltérés az, hogy ez esetben egy vagy több rendőr együttesen előre meghatározott körzetben vagy útvonalon teljesít szolgálatot.

A felperesek a század állandó, kötelékbe szervezetten szervezhető tagjaként csak esetenként, átlagban havi egy-két nap kerültek berendelésre, illetve igénybevételre. Több olyan egymást követő hónap is volt, amikor a század tagjaként nem kellett szolgálatot teljesíteni. Az a körülmény, hogy az igénybevételekor a szolgálati beosztása teljesítése során nem rendszeresített felszerelést viseltek, és a csapaterő alkalmazását illetően éves szinten átlagban 3x8 óra képzésben részesültek, pótlásra jogosító feltételként, illetve beosztás szerinti feladatot meghaladó többletszolgálatként nem értékelhető.

A szolgálati viszony a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 3. § (1) bekezdése értelmében az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges közszolgálati jogviszony. A felpereseknek a szolgálatteljesítés során nemcsak a munkaköri leírás szerint, hanem a munkáltató rendelkezése alapján a beosztáshoz tartozó, de a munkaköri leírásban konkrétan nem nevesített feladatokat is végre kellett hajtania (Hszt. 3. § (2) bekezdés, Hszt. 68. § (1) bekezdés a) pont, Hszt. 69. § (1) bekezdés). A felpereseknek a munkaköri leírásban foglaltakon túlmenően ezért el kellett látnia azokat a szolgálati feladatokat is, amelyeket a rendőri szervekre kötelezően alkalmazandó jogszabályok és utasítások meghatároznak.

Előbbiekből következően a perbeli esetben a Hszt. 50. §-a szerinti megbízás szabályai nem álltak fenn, mert a felpereseket ideiglenesen megüresedett szolgálati beosztás ellátásával, a szolgálati beosztás ellátásában tartósan akadályozott személy helyettesítésével, továbbá a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával nem bízták meg. A csapaterő alkalmazása nem az eredeti beosztásától függetlenül, annak ellátása mellett, hanem annak részeként, a rendőrség személyi állománya szervezett összevonásának következményeként valósult meg.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, a munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperesek keresetét elutasította.

A pereszes felpereseket kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdésének alkalmazásával az alperes együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, míg az együttes első, másodfokú és felülvizsgálati eljárás illetéket a munkavállalói költségkedvezményről szóló 73/2009. (XII.22.) IRM

*rendelet 7. § (1) bekezdésére figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM
rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.*

Budapest, 2011. június 29.

*Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Dr. Stark Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Földényi
Gyuláné s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

bírószági tisztviselő